

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานแบบมีสัญญาณผูกพันในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรต่อการยอมรับการปลูกข้าวโพดหวาน ตลอดจนศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการเกษตรแบบมีสัญญาณผูกพันของเกษตรกรในจังหวัด เชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดหวานแบบมีสัญญาณผูกพันในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 197 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ค่าไคสแควร์

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี มีอายุเฉลี่ย 46.14 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ระหว่าง ป.1-ป.6 มีประสบการณ์ในการผลิตเฉลี่ย 3.48 ปี มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 4.30 ไร่ มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดหวานเฉลี่ย 3.45 ไร่ มีความถี่ในการปลูกข้าวโพดหวาน 2 ครั้ง/ปี มีรายได้ในภาคเกษตรเฉลี่ย 44,187.72 บาท/ปี ซึ่งเป็นรายได้จากข้าวโพดหวานและไม้ผล รายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 17,504.76 บาท/ปี เป็นรายได้จากการรับจ้าง และรายได้จากการค้าขาย เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินลงทุนในการปลูกข้าวโพดหวานเฉลี่ย 2,145.60 บาท/ไร่ มี

แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.35 คน มีการจ้างแรงงานปลูกข้าวโพดหวานเฉลี่ย 6.01 คน เกษตรกรมีการติดต่อกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับวงจรการผลิตข้าวโพดหวานเป็นจำนวน 1-2 ครั้งต่อปี ส่วนการรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร พบว่า ได้รับข่าวสารทางการเกษตรมากที่สุดจากเจ้าหน้าที่บริษัท เกษตรกรมีความพึงพอใจโดยรวมต่อพันธะสัญญาในระดับปานกลาง มีความพึงพอใจมากที่สุดในพื้นที่บริษัทส่งเจ้าหน้าที่ของบริษัทมาส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหวาน และประเด็นที่เกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือความพอใจต่อราคาประกันขั้นต่ำที่บริษัทกำหนดให้

ผลการศึกษาการใช้เทคโนโลยีของเกษตรกรด้านการปลูกข้าวโพดหวานพบว่า การเตรียมดิน มีการเตรียมดินหรือไถจำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.0 การยกร่องปลูกแบบแถวเดี่ยว (กว้าง 75 ซม. ปลูกได้ 1 แถว) ร้อยละ 75.6 ระยะปลูกข้าวโพด ใช้ระยะปลูก 75x25 ซม. (1 ต้น/หลุม) ร้อยละ 94.4 อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา 1 กก./ไร่ ร้อยละ 85.8 การใช้เมล็ดพันธุ์ของบริษัทที่นำมาส่งเสริม ร้อยละ 96.4 มีการถอนแยกต้นข้าวโพด ร้อยละ 92.9 การใส่ปุ๋ยเคมี ร้อยละ 85.3 ใส่ปุ๋ยเคมีจำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ร้อยละ 79.7 ใส่ปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก./ไร่ ครั้งที่ 2 ร้อยละ 91.4 ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หลังจากข้าวโพดมีอายุ 50-55 วัน การให้น้ำ ร้อยละ 76.1 ให้น้ำ 8-10 ครั้ง ตลอดระยะเวลาการปลูก ร้อยละ 59.4 มีการเก็บเกี่ยวข้าวโพดโดยการสังเกตจากฝัก

ผลการศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกข้าวโพดพบว่า เกษตรกรปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์โดยเรียงลำดับ ได้แก่ การยกร่องปลูกแบบแถวเดี่ยว (กว้าง 75 ซม. ปลูกได้ 1 แถว) ระยะปลูกระหว่างต้นและระหว่างแถว (75 x 25 ซม. 1 ต้น/หลุม) อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์จำนวน 1 กก./ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ของบริษัท การถอนแยกต้นข้าวโพด การใส่ปุ๋ยเคมีจำนวน 2 ครั้งให้กับต้นข้าวโพด การใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ในอัตรา 30 กก./ไร่ ให้กับต้นข้าวโพด การใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 หลังปลูก การให้น้ำแก่ข้าวโพดตลอดระยะเวลาการปลูก จำนวน 8-10 ครั้ง ส่วนปฏิบัติตามคำแนะนำน้อย ได้แก่ การเตรียมดินโดยการไถพรวนจำนวน 1 ครั้ง การเก็บเกี่ยวข้าวโพดโดยสังเกตจากฝัก

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครอง ความถี่ในการผลิตข้าวโพดหวาน ต่อปี แรงงานในครัวเรือน แรงงานจ้างในการปลูกข้าวโพดหวาน และการติดต่อกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับวงจรการผลิตข้าวโพดหวานต่อปี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน ส่วนปัจจัยอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวานแต่อย่างใด

ปัญหา และข้อเสนอแนะ การปลูกข้าวโพดหวาน คือ ประสพภัยธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ประสพภัยแล้ง ปัญหาเรื่องโรค แมลง ศัตรูพืชที่พบ คือ หนอนเจาะลำต้น วิธีการกำจัด คือ ใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดแมลง ศัตรูพืช

The objectives of the study of factors affecting the adoption of sweet corn production technology under contract farming, Chiang Mai Province, were to study personal background, socio-economic factors of farmers, to investigate the adoption of sweet corn production technology under contract farming and problems and recommendation on maize production.

The samples of this study were 197 farmers of contract farming under sweet corn Extension Project in Chiang Mai Province by using questionnaires. Data was analyzed by statistics used was Percentage, Average, Maximum, Minimum, Standard Deviation and Chi-square.

From research findings, it was found that the farmers had an average age of 46.14 years old. The farmers education was primary level (pratomsuksa 1-6). An average production experience was 3.48 years. Average farm size was 4.30 rai with sweet corn growing area of 3.45 rai. Frequency of production was 2 times per year. Average farm income was 44,187.72 baht per year and average another income was 17,504.76 baht per year. Average investment was 2,145.60

baht per rai. Average of family labors was 2.35 persons and average of another labors was 6.01 persons. Contact persons, who concern with sweet corn production, was 1-2 times per year, and mainly received agricultural information from a supervision. The farmers' satisfaction towards contract farming sweet corn extension project was found at moderate level with high satisfaction level in the supervision agriculture. The lowest satisfaction level was low price guarantee from company.

Concerning the study on sweet corn production technology, it was that 66.0% seedbed with tillage once, 75.6% of farmers seedbed for single row (75 cm plant of 1 row), 94.4% of farmers used spacing by 75x25 cm.(1 tree/pit), 85.8% of farmers used seed about 1 kgs./rai, 96.4% of farmers used seed from company, 92.9% of farmers pulled up young sweet corn, 85.3% of farmers applied fertilizers 2 times, fertilizers formula was 16-20-0 for 30 kgs./rai, the second application was 46-0-0 after the age of sweet corn had 50-55 days. Farmers irrigated sweet corn 8-10 times, 59.4% of farmers harvest by observation of ear corn.

As regards sweet corn production technology adoption, it was found that farmers followed technical advice for more than 70 percent of participating farmers such as making single row bedding, spacing by 75x25 cm.(1 tree/pit), used seed about 1 kgs./rai from company, thinning, first fertilizer application using 16-20-0 formula for 30 kgs./rai, second fertilizer application using 46-0-0, irrigation for all season 8-10 times. Other practices that farmers followed less were seedbed with tillage once and harvest by observation of ear corn.

The results of hypothesis testing indicated that farm size, frequency of production, family labors, another labors and extension contact were related to the adoption of sweet corn production technology while other factors were not related to the adoption of sweet corn production technology at all.

Problems and recommendations from the study were the natural disaster (drought), disease, insect and warm damage, eradicate by chemical.